



RNI No. MAHBIL/2009/40124

## महाराष्ट्र शासन राजपत्र

### असाधारण भाग पाच

वर्ष ४, अंक १४]

बुधवार, जुलै ११, २०१८/आषाढ २०, शके १९४०

[पृष्ठे २३, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ३६

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

#### महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

[ खालील विधेयकाचे हिंदी (देवनागरी लिपी) भाषांतर महाराष्ट्र शासन राजपत्रात प्रसिद्ध करण्यात यावे. प्रसिद्ध केल्याचा दिनांक निर्देशित करण्यात यावा. ]

पुढील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम यातील नियम ११६(१) च्या पहिल्या परंतुकान्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

#### L. A. BILL No. XLV OF 2018.

#### A BILL

TO AUTHORISE PAYMENT AND APPROPRIATION OF CERTAIN FURTHER SUMS FROM AND OUT OF THE CONSOLIDATED FUND OF THE STATE FOR THE SERVICES AND PURPOSES OF THE YEAR ENDING ON THE THIRTY FIRST DAY OF MARCH 2019.

सन २०१८ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४५.

दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपणा-या वर्षाच्या कामांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी विवक्षित रकमा देणे व त्यांचे विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजुरी देण्यासाठी विधेयक.

ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व २०५ अन्वये, दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपणा-या वर्षाच्या कामांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी रकमांचे विनियोजन करण्यासाठी विनियोजन अधिनियम संमत करून घेण्याकरिता व उक्त रकमांच्या प्रदानास अधिकृत मंजुरी देण्याच्या प्रयोजनाकरिता तरतूद करणे आवश्यक आहे ; त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या एकोणसत्तराब्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र (द्वितीय पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २०१८, असे म्हणावे.

संक्षिप्त नाव.

सन २०१८- २. राज्याच्या एकत्रित निधीतून, दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपणा-या वर्षात, या अधिनियमासोबत जोडलेल्या २०१९ या अनुसूचीच्या स्तंभ (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेली कामे व प्रयोजने यांच्या बाबतीतील कित्येक खर्च भागविण्यासाठी रकमा वित्तीय देतेवेळी यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या म्हणजे वर्षासाठी अकरा हजार चारशे पंचेचाळीस कोटी, त्र्यांशी लक्ष, पंधरा हजार रुपये एवढी एकूण बेरीज होणा-या रकमा देता येतील व राज्याच्या एकत्रित त्यांचा विनियोग करता येईल.

निधीतून

रुपये

१,१४,४५,८३,१५,०००

काढणे.

विनियोजन. ३. या अधिनियमाद्वारे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून ज्या रकमा देण्यासाठी व त्यांचा विनियोग करण्यासाठी अधिकृत मंजुरी देण्यात आलेली आहे, त्या रकमांचा विनियोग दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपणा-या वर्षात अनुसूचीत दर्शविलेली कामे व प्रयोजने यांकरिता करण्यात येईल.

अनुच्छेद  
विवरण संख्या ६५३१)

अनुच्छेद विवरण संख्या ६५३१)	क्रमांक	विवरण	मित्रान्दरोने खत देकून		एकांकित निविप्र नवीनीत फेलेहा एफानोंदा	एकूण				
			(१)	(२)						
प-महसूली देखावारीत रुच										
सामाच घासातन विभाग										
५-६	राजपत्र द मन्त्रीपरिषद	२०१७, २०१३,	याहृपाली, उपराष्ट्रपत्री/चायनपाल/दूध घासातनवै प्रशासक मन्त्रीपरिषद	५०,३०,०००	५०,३०,०००	५०,३०,०००				
५-७	निवडणुका	२०१६,	निवडणुका	३५,७५,००,०००	—	३५,७५,००,०००				
५-८	केंटरेग्र आणि संकर्ण कर्वांगधरा देवा	२०१७, २०१६, २०१०, २०११,	काविणीनं-कर्वांगधरा देवा साविकनिक थांगानं दूध घासातनीक सेवा संकर्ण कर्वांगधरा देवा	४,८५,९८,८५,०००	—	४,८५,९८,८५,०००				
५-९	गाउडी आवस्तु	२०२२,	गाउडी व ग्रामी	५०,००,०००	—	५०,००,०००				
५-१०	नारदी विभाग वाक्ता	२०१६,	नारदी विभाग वाक्ता	२,०९,९०,००,०००	—	२,०९,९०,००,०००				
संस्कृत-सामाजिक प्रापातन विभाग										
प्रापातन										
५-१	पोतीस प्रापातन	२०१८, २०१६, २०१०,	जागरण पोतीस इतर प्रापातनीक सेवा	५,८२,८८,८८,८००	—	५,८२,८८,८८,८००				
५-२	संस्कृत उपायांक युवती	२०१०,	संस्कृत उपायांक युवती	५०,००,००,०००	—	५०,००,००,०००				
५-३	वाहतुक प्रापातन	२०१४,	वाहतुक प्रापातन	१५,८५,००,०००	—	१५,८५,००,०००				

अनुसंधानाचा क्रमांक निविदेशवाचनाता उभारात	कामे व प्रयोगाती लेखातिरं (प्राप्ति ने व वृद्धी)	विवाहातीले घर देऊन मजुर केलेल्या रक्कापेता		एकांकित निविदेशवाचन केलेल्या रक्कापेता		विवाहातीले आणा रकमांचा अधिक नवातील आणा रकमांचा
		(१)	(२)	(३)	(४)	
गी-४ सेक्टिएटरेट आणि इतर प्रावश्यिक सेवा	कामे व प्रयोगाती लेखातिरं (प्राप्ति ने व वृद्धी)	३०१५, ३०१६, ३०१७, ३०१८,	३०१५, ३०१६, ३०१७, ३०१८,	३०१५, ३०१६, ३०१७, ३०१८,	३०१५, ३०१६, ३०१७, ३०१८,	३०१५, ३०१६, ३०१७, ३०१८
गी-५ नेतांगक आपलीच्या निवारणातील स्थानाचा वर्णन	कामे व प्रयोगाती लेखातिरं (प्राप्ति ने व वृद्धी)	२०१९, २०२०, २०२१,	२०१९, २०२०, २०२१,	२०१९, २०२०, २०२१,	२०१९, २०२०, २०२१,	२०१९, २०२०, २०२१,
गी-६ नेतांगक आपलीच्या निवारणातील स्थानाचा वर्णन	कामे व प्रयोगाती लेखातिरं (प्राप्ति ने व वृद्धी)	२०२१, २०२२, २०२३,	२०२१, २०२२, २०२३,	२०२१, २०२२, २०२३,	२०२१, २०२२, २०२३,	२०२१, २०२२, २०२३





महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग पाच, जुलै ११, २०१८/आषाढ २०, शके १९४०

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग पाच, जुलै ११, २०१८/आषाढ २०, शके १९४०

भाग पाच-३६-२.  
एचबी-१६९१-२

अनुसूची  
(लेखमे २ व ३ प्रभा)

अनुसूची लेखमे २ व ३ प्रभा)	कानूनाचा विवर सोनिरोधनाचा अनुसंधान	काने व प्रयोगाते (१)	लेखाचीर्ण (२)	विवाहसमेन मत देऊन मंजूर करेलया रकमांपेक्षा			एकदिना निरीपर नारीत केवळेच्या रकमांपेक्षा	एकांक - अधिक नवतील असा रकमा -
				(३)	(४)	(५)		
				१२१२,	सर्वांगात्र विषया	१०,०००		१,०००
				१२१३,	हेत विषया			
				१२१४,	कौटुम्ब व युवक रोजा			
				१२१५,	कला व संस्कृती			
				१२१६,	वैद्यकीय रोजा व सार्वजनिक वर्गीय			
				१२१७,	कुटुंबकर्त्त्वात्प			
				१२१८,	पापीपुराता व संस्कृता			
				१२१९,	नानाविकास			
				१२२०,	महिली व प्रसिद्धी			
				१२२१,	अनुसूचित जाती, अनुदृश्या जाती, इतर सांस्कृतिक व अन्यसंस्कृत वर्गी			
				१२२२,	कलात्मा			
				१२२३,	कागदात व सेवायेत्वा			
				१२२४,	सामाजिक सुरक्षा व कर्माता			
				१२२५,	पैदाक शोषण			
				१२२६,	पैक चोपर्दन			
				१२२७,	पृथुसंवर्धन			
				१२२८,	दुष्कर्त्तव्य विकास			
				१२२९,	मास्तकवस्ताप			
				१२३०,	उनीलकरण व उन्नयनीकरण			
				१२३१,	सरकार			
				१२३२,	प्रामाणिकांशाती विषयक कानून			
				१२३३,	इतर प्रामाणिक विकास कानून			
				१२३४,	साकान घटावारे			
				१२३५,	कैन			
				१२३६,	नवीन व नवीकरणीय उद्योग			
				१२३७,	प्रामोटीव व उत्प्रुद्देश			
				१२३८,	गर्व व पूर्व			
				१२३९,	संविधानातीन-अधिक चेता			





मध्यमिता य चातु विकास विभाग

अग्रसरी  
(कलमे २ व ३ प्रभा)

क्रमांक	क्रमांकानाम फिल हेतर विनियोजनात्मक समिक्षक	कामे प्रयोगात्मक लेखांशी	प्राप्तिक्रिया क्रमांक गव्हर्नर फैसला रक्कमाप्ति	प्रक्रिया क्रमांक कैलेन्डर रक्कमाप्ति	एकाधिक रक्कमाप्ति आशा रक्कमाप्ति -
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
११४४-१	सामाजिक सुरक्षा व पेशेव आमार विनियोजनात्मक समिक्षक	२२३७। २२३८।	सामाजिक सुरक्षा व कलाकार पेशेव आमार	१०,५५,०५,२५,०००	१०,५५,०५,१२५,०००
११४४-२	सोशलरिप्ट आपि इन्हर सामाजिक सेवा विनियोजनात्मक समिक्षक	२२३९। २२४०। २२४१। २२४२।	हेव विकास कमान्ड व गोपनीयता सामाजिक सुरक्षा व कलाकार लोकवाचनी-सामाजिक सेवा	१०,००,००,०००	१०,००,००,०००
११४४-३	महाराष्ट्र विधानसभा व संशोधनकाला विभाग विनियोजनात्मक समिक्षक	२२४३। २२४४। २२४५। २२४६।	द्रव्य विकास कमान्ड व गोपनीयता सामाजिक सुरक्षा व कलाकार लोकवाचनी-सामाजिक सेवा	१०,००,००,०००	१०,००,००,०००
११४४-४	महाराष्ट्र विधानसभा लोकवाचन विनियोजनात्मक समिक्षक	२२४७।	द्रव्य विधानसभा लोकवाचन विनियोजनात्मक समिक्षक	३१,४५,००,०००	३१,४५,००,०००
११४४-५	पर्यावरण व सांस्कृतिक कार्य विभाग विनियोजनात्मक समिक्षक	२२४८।	पर्यावरण विनियोजनात्मक समिक्षक	२५,२५,००,०००	२५,२५,००,०००
११४४-६	पर्यावरण व शोधविभाग कार्य विभाग विनियोजनात्मक समिक्षक	२२४९।	पर्यावरण व शोधविभाग विनियोजनात्मक समिक्षक	२५,२५,००,०००	२५,२५,००,०००

अनुभवी  
(ग्राहने व न घाया)

अनुदानाचा पिण्डा इतर विनियोजनाचा मंत्री	कामे च प्रयोजने (१)	सेवांचीर्थ (२)	विधानसभेने गत दौऱ्यात मंडळ कोनेक्ट्या रक्कमापेता अधिक नवांतील लक्षण एकांना - (३)	एकांत्रिता नियांत्रित मार्गित कोनेक्ट्या रक्कमापेता एकांत्रित (४)
--	------------------------	-------------------	---	--

वर्तमानातक विकास विधान

केंद्र-१ अनुग्रहाचक विकास	२०५२, २०५३, २०५४, २०५५, २०५६,	सचिवालयीन-सर्वकाशापाय देवा वित्त व्यापार संकीर्त सर्वकाशापाय रोगा काला व संस्कृती सामाजिक दुर्दशा व काल्याप	१५८,१०८,००० — १५८,१०८,००० — १५८,१०८,०००	१५८,१०८,००० — १५८,१०८,००० — १५८,१०८,०००
---------------------------	---	---	---	---

मार्गी नव्य विधान

केंद्र-२ सचिवालयीन-सर्वकाशापाय देवा	२०५२,	सचिवालयीन-सर्वकाशापाय देवा	१५८,१०८,००० — १५८,१०८,०००	१५८,१०८,००० — १५८,१०८,०००
केंद्र-३ गोला व गोकुली	२०५५,	काला व संस्कृती	१५८,१०८,००० — १५८,१०८,०००	१५८,१०८,००० — १५८,१०८,०००

विषयात जाती, भटका यामाती, इतर मारात्मक व विषेष यागात  
प्रवर्ग काल्याप विधान

केंद्री-३ विषयात जाती, भटका यामाती, इतर मारात्मक व विषेष यागात प्रवर्ग मध्ये काल्याप	२०२३, २०३१,	अनुदान जाती, अनुदान जाती, इतर मारात्मक व भटका यागात यागात प्रवर्ग मध्ये काल्याप	१५८,००,००,००० — १५८,००,००,०००
---	----------------	--	-------------------------------------



अनुसंधानाता किंवा इतर प्रिवेटोनाम असंगठन	(कल्पने २ वडे पाच)	विधानसभेने कात देऊला यशूर केलेल्या (फारमेंटा कॉलेक्शन) (वार्षिकी)		एकांकित नियमित वरदीता कॉलेक्शन (वार्षिकी)	
		(३)	(४)	(५)	(६)
भाग पाच-३६-३. एचबी-१६११-२	काने अ प्रयोगने प्रिवेटोनाम	काने अ प्रयोगने प्रिवेटोनाम	विधानसभेने कात देऊला यशूर केलेल्या (फारमेंटा कॉलेक्शन) (वार्षिकी)	एकांकित नियमित वरदीता कॉलेक्शन (वार्षिकी)	एकांकित नियमित वरदीता कॉलेक्शन (वार्षिकी)
३१-३ महालवकलामावदील अंदाजाती राहीं असंगठन	(५)	मोरे व मध्यम प्रदर्शने पावरीत भाडवती राहीं इतर सर्वांगांवरा आर्थिक सेवावरील भाडवती राहीं पीक एवं पर्यायाती कर्त्ता	एकांकित नियमित वरदीता कॉलेक्शन (वार्षिकी) व पाच विधान सभेने कात देऊला यशूर केलेल्या यशूर-माहमुळ व पाच विधान सभेने कात देऊला यशूर केलेल्या	२,१५६,५०,००,००० १,१५६,५०,०००	२,१५६,५०,००,००० १,१५६,५०,०००
३२-४ विधान, कौटी, काता व संस्कृती यावटील भाडवती राहीं असंगठन	(६)	महालवकलामावदील भाडवती राहीं ग्रामसंघांमध्ये कर्त्ता	एकांकित नियमित वरदीता कॉलेक्शन (वार्षिकी) व पाच विधान सभेने कात देऊला यशूर केलेल्या यशूर-माहमुळ व पाच विधान सभेने कात देऊला यशूर केलेल्या	१,१५६,५०,००,००० १,१५६,५०,००,०००	१,१५६,५०,००,००० १,१५६,५०,००,०००
३३-५ नारांचिकाता विभाग असंगठन	(७)	नारांचिकाता विभाग विधान सभेने कात देऊला यशूर केलेल्या	नारांचिकाता विभाग असंगठन	१,१५६,५०,००,००० १,१५६,५०,००,०००	१,१५६,५०,००,००० १,१५६,५०,००,०००
३४-६ नार विकासाताती कर्त्ता	(८)	नार विकासाताती कर्त्ता	नार विकासाताती कर्त्ता	१,१५६,५०,००,००० १,१५६,५०,००,०००	१,१५६,५०,००,००० १,१५६,५०,००,०००

अनुसूची  
(एकांक २ व ३ पट)

क्रमांक संख्या	कामे व प्रयोगे	सेवाओर्हे	मिशनातीले घेण देखाव		दुर्बिल निवाप भारी	दुर्बिल निवाप भारी
			चंडूर केलेल्या रकमांमध्ये	केलेल्या रकमांमध्ये		
अधिक वावडील असा रेकाम -						
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						
११						
१२						
१३						
१४						
१५						
१६						
१७						
१८						
१९						
२०						
२१						
२२						
२३						
२४						
२५						
२६						
२७						
२८						
२९						
३०						
३१						
३२						
३३						
३४						
३५						
३६						
३७						
३८						
३९						
४०						
४१						
४२						
४३						
४४						
४५						
४६						
४७						
४८						
४९						
५०						
५१						
५२						
५३						
५४						
५५						
५६						
५७						
५८						
५९						
६०						
६१						
६२						
६३						
६४						
६५						
६६						
६७						
६८						
६९						
७०						
७१						
७२						
७३						
७४						
७५						
७६						
७७						
७८						
७९						
८०						
८१						
८२						
८३						
८४						
८५						
८६						
८७						
८८						
८९						
९०						
९१						
९२						
९३						
९४						
९५						
९६						
९७						
९८						
९९						
१००						
१०१						
१०२						
१०३						
१०४						
१०५						
१०६						
१०७						
१०८						
१०९						
११०						
१११						
११२						
११३						
११४						
११५						
११६						
११७						
११८						
११९						
१२०						
१२१						
१२२						
१२३						
१२४						
१२५						
१२६						
१२७						
१२८						
१२९						
१३०						
१३१						
१३२						
१३३						
१३४						
१३५						
१३६						
१३७						
१३८						
१३९						
१४०						
१४१						
१४२						
१४३						
१४४						
१४५						
१४६						
१४७						
१४८						
१४९						
१५०						
१५१						
१५२						
१५३						
१५४						
१५५						
१५६						
१५७						
१५८						
१५९						
१६०						
१६१						
१६२						
१६३						
१६४						
१६५						
१६६						
१६७						
१६८						
१६९						
१७०						
१७१						
१७२						
१७३						
१७४						
१७५						
१७६						
१७७						
१७८						
१७९						
१८०						
१८१						
१८२						
१८३						
१८४						
१८५						
१८६						
१८७						
१८८						
१८९						
१९०						
१९१						
१९२						
१९३						
१९४						
१९५						
१९६						
१९७						
१९८						
१९९						
२००						
२०१						
२०२						
२०३						
२०४						
२०५						
२०६						
२०७						
२०८						
२०९						
२१०						
२११						
२१२						
२१३						
२१४						
२१५						
२१६						
२१७						
२१८						
२१९						
२२०						
२२१						
२२२						
२२३						
२२४						
२२५						
२२६						
२२७						
२२८						
२२९						
२३०						
२३१						
२३२						
२३३						
२३४						
२३५						
२३६						
२३७						
२३८						
२३९						
२४०						
२४१						
२४२						
२४३						
२४४						
२४५						
२४६						
२४७						
२४८						
२४९						
२५०						
२५१						
२५२						
२५३						
२५४						
२५५						
२५६						
२५७						
२५८						
२५९						
२६०						
२६१						
२६२						
२६३						
२६४						
२६५						
२६६						
२६७		</td				



अनुदानांश विवा इतर विनियोजनाचा उद्देशय	(१)	विधानसभेने मात्र देक्कन गव्हर्नर कोलेक्शन एकांपेशा		एकांप्रिया निवीकर भारित कोलेक्शन एकांपेशा				
		(२)	(३)	(४)	(५)			
विवानीक वायकामवरील भाऊव्ही उर्व प्रियाण, लोटा, कला व संस्कृती पावरीत भाऊव्ही उर्व वैद्यकीय ऐव्वा व सार्वजनिक अर्थेन पावरीत भाऊव्ही उर्व हुतर सार्वजनिक सेला पावरील भाऊव्ही उर्व मुद्र व चलांसारख घडीर भाऊव्ही उर्व पशुसंरक्षकाऱ्यील भाऊव्ही उर्व मासाव्वकासापरील भाऊव्ही उर्व वनीव्वक्या व फ्रायव्वेन पावरीत भाऊव्ही उर्व प्रशिक्षण प्रकल्पावरीत भाऊव्ही उर्व मार्ग व पूर्ण गोवरीत भाऊव्ही उर्व कार विकाशासाठी कर्ज हुतर सार्वजनिक तेंयामाती उर्व दौव्व प्रकल्पावरीती कर्ज प्रारंभेण व शासुद्दोग्य याताती कर्ज	४०१, ४०२, ४०३, ४०४, ४०५, ४०६, ४०७, ४०८, ४०९, ४१०, ४११, ४१२, ४१३, ४१४, ४१५, ४१६,							
विवानीय विकास व सार्वजनिक आरोग्य यावरीत भाऊव्ही उर्व विवानीय विकास व सार्वजनिक आरोग्य यावरीत भाऊव्ही उर्व	४२१,	४२१, ४२२, ४२३,	४२१, ४२२, ४२३,	४२१, ४२२, ४२३,	४२१, ४२२, ४२३,			
विवानीय विकास व सार्वजनिक आरोग्य यावरीत भाऊव्ही उर्व विवानीय विकास व सार्वजनिक आरोग्य यावरीत भाऊव्ही उर्व	४२४,	४२४, ४२५, ४२६,	४२४, ४२५, ४२६,	४२४, ४२५, ४२६,	४२४, ४२५, ४२६,			



वर्णनसूची

### उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व अनुच्छेद २०५ यानुसार २०१८-१९ या वर्षाच्या संबंधात विवक्षित कामे व प्रयोजने यांवरील पूरक खर्च भागविण्यासाठी आवश्यक रकमांचे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून विनियोजन करण्याकरिता तरतूद करण्यासाठी हे विधेयक मांडण्यात येत आहे.

रकमा पुढे दर्शविण्यात आल्या आहेत :—

			रुपये
(ए) महसुली खर्च	..	..	८५,३२,८५,२१,०००
(बी) भांडवली खर्च	..	..	२९,१२,९७,९४,०००
	एकूण ..		<u>१,१४,४५,८३,१५,०००</u>

नागपूर,  
दिनांक ११ जुलै २०१८.

सुधीर मुनगंटीवार,  
वित्त मंत्री.